

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 43 0 P 232308 25 Rev
Sarajevo, 07.10.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Marijana Omerčaušević, predsjednica vijeća, Mustafa Šabić i Fatima Mrdović, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. S. K. I. iz Z., 2. M. A. iz V., 3. E. K. iz T., 4. B. K. iz T., 5. J. H. iz Z., 6. I. F. iz S. i 7. H. D. iz G., koje zastupaju advokati iz ZAK Emir Čolaković i Nina Dragoljić iz Zenice, protiv tužene Federacija BiH, Vlada Federacije BiH, koju zastupa zakonski zastupnik Federalno pravobranilaštvo Sarajevo, radi utvrđivanja, zaštite i otklanjanja diskriminacije i naknade štete, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 P 232308 25 Gž od 18.03.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 07.10.2025. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se usvaja, drugostepena presuda preinačava tako da se žalba tužitelja odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

Tužitelji su dužni tuženoj solidarno naknaditi troškove sastava revizije u iznosu od 1.620,00 KM, u roku od 30 dana od prijema ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Zenici broj: 43 0 P 232308 23 P od 22.01.2025. godine odlučeno je:

„Odbija se, kao neosnovan, tužbeni zahtjev koji glasi:

Utvrđuje se da su odredbe Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH (“Službene novine F BiH” broj: 45/10, 111/12, 20/17) i to član 20. u tabelarnom dijelu, poglavlja V i VII (koeficijent 4,85 za pomoćnika i 4,50 za šefa unutrašnje organizacione jedinice) diskriminirajuće za tužioce posmatrajući koeficijente drugih državnih službenika koji obavljaju iste ili slične poslove kao skupina poreznih rukovodećih službenika. Ovim odredbama se vrši direktna diskriminacija u odnosu na radna mjesta koja su navedena u I, II, III i IV dijelu tabelarnog pregleda tog člana, jer je tužiocima - kao pomoćnicima Porezne uprave i šefovima unutrašnjih organizacionih jedinica određen značajno manji koeficijent u odnosu na tu skupinu.

Utvrđuje se da je tužena donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH izvršila indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima na način da je utvrdila poseban dodatak na plaću skupini zaposlenika koji su zaposleni u IT Sektoru Porezne uprave, pobliže nabrojana radna mjesta u samoj odluci, a da to istovremeno nije učinila u odnosu na tužitelje, čime nije ispoštovan Zaključak Parlamenta F BiH broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine.

Nalaže se tuženoj da tužiteljima na ime naknade štete isplati ukupan iznos od 85.952,51 KM od čega:

Tužiteljici S.K.I. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.073,65 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici M.A. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,24 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici E.K. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,29 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici B.K. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,34 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici J.H. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,30 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici I.F. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.400,75 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiocu H.D. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 13.048,94 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana“.

Sud se oglašava stvarno nenadležnim za odlučivanje o zahtjevu tužitelja kojim se traži da se obaveže tužena da preduzme neophodne mjere u skladu sa Zaključkom Parlamenta F BiH broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine kako bi se prestalo sa kršenjem prava prema tužiteljima, te kako bi se jednako postupalo prema tužiteljima s ciljem otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije, te se tužba u tom dijelu odbacuje.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u iznosu od 13.622,82 KM, kao neosnovan.

Obavezuju se tužitelji da tuženoj solidarno naknade troškove postupka u iznosu od 3.050,00 KM, u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 P 232308 25 Gž od 18.03.2025. godine, povodom žalbe tužitelja, odlučeno je:

„Žalba tužitelja se djelimično uvažava, pa se prvostepena presuda u dijelu u kom su tužitelji odbijeni sa tužbenim zahtjevom za utvrđenje da je tužena donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH izvršila indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima na način da je utvrdila poseban dodatak na plaću skupini zaposlenika koji su zaposleni u IT Sektoru Porezne uprave, pobliže nabrojana radna mjesta u samoj odluci, a da to istovremeno nije učinila u odnosu na tužitelje, čime nije ispoštovan Zaključak Parlamenta F BiH broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine, u odbijajućem dijelu zahtjeva za naknadu štete isplatom iznosa od ukupno od 85.952,51 KM, u dijelu u kom se sud oglasio stvarno nenadležnim za odlučivanje o zahtjevu tužitelja kojim se traži da se obaveže tužena da preduzme neophodne mjere u skladu sa Zaključkom Parlamenta F BiH broj: 01- 02-1332/21 od 28.04.2022. godine kako bi se prestalo sa kršenjem prava prema tužiteljima, te kako bi se jednako postupalo prema tužiteljima

s ciljem otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije i tužba u tom dijelu odbacuje, i u dijelu odluke o troškovima postupka preinačava tako da se:

Utvrđuje se da je tužena donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH izvršila indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima na način da je utvrdila poseban dodatak na plaću skupini zaposlenika koji su zaposleni u IT Sektoru Porezne uprave, pobliže nabrojana radna mjesta u samoj odluci, a da to istovremeno nije učinila u odnosu na tužitelje, čime nije ispoštovan Zaključak Parlamenta F BiH broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine, te se obavezuje tužena da preduzme neophodne mjere u skladu sa Zaključkom Parlamenta F BiH broj: 01- 02-1332/21 od 28.04.2022. godine kako bi se prestalo sa kršenjem prava prema tužiteljima, te kako bi se jednako postupalo prema tužiteljima s ciljem otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije.

Nalaže se tuženoj da tužiteljima na ime naknade štete isplati iznos od ukupno 85.952,51 KM i to:

-tužiteljici S.K.I. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.073,65 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od 14.07.2023. godine do isplate u roku od 30 dana,

-tužiteljici M.A. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,24 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od 14.07.2023. godine do isplate u roku od 30 dana,

-tužiteljici E.K. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,29 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od 14.07.2023. godine do isplate u roku od 30 dana,

-tužiteljici B.K. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,34 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od 14.07.2023. godine do isplate u roku od 30 dana,

-tužiteljici J.H. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.107,30 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od 14.07.2023. godine do isplate u roku od 30 dana,

-tužiteljici I.F. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 12.400,75 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od 14.07.2023. godine do isplate u roku od 30 dana,

-tužitelju H.D. za period od 01.08.2022. do 03.06.2024. godine novčani iznos od 13.048,94 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od 14.07.2023. godine do isplate u roku od 30 dana, te da im naknadi troškove postupka u iznosu od 12.218,58 KM u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa tužitelji se odbijaju.

U preostalom dijelu žalba se odbija i prvostepena presuda potvrđuje“.

Protiv drugostepene presude tužena je, blagovremeno, izjavila reviziju iz svih razloga propisanih odredbama člana 240. ZPP, sa prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana presuda preinači tako da se žalba tužitelja odbije i prvostepena presuda potvrdi, uz naknadu troškova postupka, uvećano za troškove sastava revizije u iznosu od 1.620,00 KM, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelji predlažu da se ista odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga revizije i po službenoj dužnosti u smislu člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06, 98/15, dalje ZPP) ovaj sud je odlučio:

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da su odredbe Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine F BiH“ broj: 45/10, 111/12 i 20/17) i to član 20. u tabelarnom dijelu poglavlja V i VII (koeficijent 4,85 za pomoćnika i 4,50 za šefa unutrašnje organizacione jedinice) diskriminirajuće za tužitelje, posmatrajući koeficijente drugih državnih službenika koji obavljaju iste ili slične poslove kao skupina poreznih rukovodećih službenika, kao i da se ovim odredbama vrši direktna diskriminacija u odnosu na radna mjesta koja su navedena u I, II, III i IV dijelu tabelarnog pregleda tog člana, jer je tužiteljima-kao pomoćnicima Porezne uprave i šefovima unutrašnjih organizacionih jedinica određen značajno manji koeficijent u odnosu na tu skupinu.

Tužitelji, takođe, traže da se utvrdi da ih je tužena dodatno indirektno diskriminisala po osnovu Odluke o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine, kojom je propisan dodatak na plaću na radnim mjestima na kojim se obavljaju složeni informatičko-aplikacijski poslovi u organizacionim jedinicama Porezne uprave F BiH, među kojima nisu tužitelji, čime nije ispoštovan Zaključak Parlamenta F BiH od 28.04.2022. godine.

Predmet spora je i zahtjev za naknadu štete koja se ogleda u razlici manje isplaćene plaće u odnosu na plaću koja bi tužiteljima bila isplaćena da je tužena postupila po Zaključku Parlamenta F BiH i pravo na dodatak utvrdila u odnosu na sve zaposlenike Porezne uprave F BiH, među kojima su i tužitelji.

U postupku je utvrđeno da je Vlada F BiH, na prijedlog Federalnog ministarstva finansija, donijela Odluku o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine, kojom su određena radna mjesta sa posebnim uslovima rada uzrokovanih povećanom odgovornošću (digitalizacija) za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave F BiH. U pitanju su radna mjesta na kojima se obavljaju složeni informacijsko-aplikacijski poslovi u organizacionim jedinicama i to: a.) Sektor za informacionu tehnologiju: 1. Rukovodilac sektora-pomoćnik direktora, 2. Šef Odsjeka za projektovanje, razvoj i implementaciju IT sistema, Stručni savjetnik za projektovanje, razvoj i implementaciju informacionog sistema, Stručni savjetnik-projektant računarske mreže i mrežno-komunikacijskih servisa, Stručni savjetnik-senior programer, Viši stručni saradnik-razvojni programer, Viši stručni saradnik-razvoj i održavanje web stranica, Stručni saradnik-programer, 3. šef Odsjeka za održavanje sistema i podršku korisnicima IT sistema, Stručni savjetnik za održavanje i podršku informacionog sistema, Viši stručni saradnik

za mrežnu i komunikacijsku podršku, Viši stručni saradnik-administrator mreže, Viši stručni saradnik-administrator baze podataka.

U tački IV Odluke se navodi da visina dodatka na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi, raspoređenim na radnim mjestima iz tačke II ove Odluke iznosi 30% od osnovne plaće.

Pošto se Odluka ne odnosi i na tužitelje oni smatraju da su na ovaj način diskriminirani.

Postupajući po zahtjevu tužitelja prvostepeni sud je isti odbio, kao neosnovan, utvrdivši da nema diskriminacije prema tužiteljima i da zbog toga nema ni osnova za naknadu štete, koja bi se odnosila na razliku plaće u utuženom periodu koju su tužitelji dobili i plaće koju bi dobili da im je bio određen dodatak na plaću od 30% u utuženim periodima.

Suprotno tome drugostepeni sud je utvrdio da je tužena donošenjem Odluke od 14.07.2022. godine izvršila indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima, jer za njih nije odlukom utvrđen poseban dodatak na plaću, kao što je utvrđen skupini zaposlenika u IT sektoru Porezne uprave, pa im je dosuđena i naknada materijalne štete zbog učinjene diskriminacije.

Prvostepeni sud je našao da postoji razumno opravdanje i legitiman cilj koji opravdava različito postupanje prema zaposlenim u IT sektoru i tužitelja. Sud nalazi da su tužitelji tokom postupka sa stepenom vjerovatnoće dokazali da postoji različito postupanje, ali da nisu dokazali da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova, te sa stepenom vjerovatnoće nije dokazano postojanje komparatora kao osobe ili grupe osoba koja se nalazi u istoj ili sličnoj situaciji. Nalazi da je tužena dokazala da tužitelji nisu u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom, i da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi nego na drugim objektivnim razlozima.

Drugostepeni sud utvrđuje, da su tužitelji zaposlenici Porezne uprave Federacije BiH kao i zaposleni u IT sektoru Porezne uprave, kojima je određen poseban dodatak na plaću u visini od 30%, državni službenici sa visokom stručnom spremom te da je apsurdna faktička situacija da tužitelji, kao rukovodeći službenici, imaju manju plaću od državnih službenika kojima su pretpostavljeni i kojima rukovode.

Drugostepeni sud zaključuje da razlog za donošenje označene odluke, naveden u prijedlogu Porezne uprave F BiH broj: 13/06/11-02-1-469/22 od 21.03.2022. godine (odliv kadrova iz IT sektora), ne predstavlja opravdan razlog za izuzetak od principa jednakog postupanja, propisan odredbom člana 5. Zakona o zabrani diskriminacije. Nalazi da tužena, na koju je prenesena obaveza dokazati suprotno, to nije uspjela, odnosno da nije dokazala da donošenjem i provedbom navedene odluke nije došlo do diskriminacije, odnosno da u postupku sa stepenom sigurnosti nije dokazano da tužitelji nisu u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom, ili da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi, već na nekim drugim objektivnim razlozima, i da nije dokazala sa dovoljnim stepenom sigurnosti da je različito postupanje bilo objektivno opravdana i proporcionalna mjera.

Drugostepeni sud smatra da je indirektna diskriminacija prema tužiteljima provedena tako što je tužena utvrdila poseban dodatak na plaću grupi zaposlenih u IT sektoru Porezne uprave, a ne i u odnosu na tužitelje, na šta je bila obavezana Zaključkom Parlamenta F BiH.

U vezi s tim zaključuje da je osnovan i zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete, na koju imaju pravo primjenom odredbi člana 12. stav 1. tačka c) Zakona o zabrani diskriminacije i člana 154. i 155. Zakona o obligacionim odnosima, u visini dodatka na plaću od 30%, kako je utvrđeno finansijskim vještačenjem.

Po ocjeni ovog suda presuda drugostepenog suda nije zakonita.

Prema članu 14. Evropske konvencije-Uživanje prava i sloboda iz ove Konvenciji osigurava se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Članom 1. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09 i 66/16, dalje ZZD) propisano je da se ovim zakonom uspostavlja okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svim licima u Bosni i Hercegovini i uređuje sistem zaštite od diskriminacije. Stavom 2. određeno je da se u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim standardima koji se odnose na ljudska prava i osnovne slobode, ovim zakonom utvrđuju odgovornosti i obaveze zakonodavne, sudske i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i pravnih lica i pojedinaca koji vrše javna ovlaštenja (u daljnjem tekstu: nadležne institucije Bosne i Hercegovine), da svojim djelovanjem omoguće zaštitu, promoviranje i stvaranje uslova za jednako postupanje.

Odredbom člana 2. stav 1. ZZD propisano je da će se diskriminacijom, u smislu ovog zakona, smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Stavom 2. istog člana određeno je da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica, i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravlja, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga.

Odredbom člana 3. stav 1. ZZD je propisano da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim članom 2. ovog zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama.

Stavom 2. istog člana propisano je da posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u odnosu na osnove definirane u članu 2. stavu 1. ovog Zakona u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

Članom 5. istog Zakona određeno je da zakonske mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijskim ako su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti. Sljedeće mjere neće se smatrati diskriminacijskim kada se njima ostvaruje legitiman cilj i ako postoji razuman odnos proporcionalnosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se nastoji realizirati i kada: a) proizilaze iz provođenja ili donošenja privremenih posebnih mjera osmišljenih bilo da se spriječe ili nadoknade štete koje lica trpe a koje su određene osnovama navedenim u članu 2.

ovog zakona i to naročito za pripadnike ugroženih grupa, kao što su: invalidna lica, pripadnici nacionalnih manjina, žene, trudnice, djeca, omladina, starija lica i druga društveno isključena lica, civilne žrtve rata, žrtve u krivičnim postupcima, raseljena lica, izbjeglice i azilanti; odnosno da se omoguću njihovo puno učešće u svim oblastima života.

Rješavajući o prigovorima revizije, relevantnim za donošenje odluke, ovaj sud nalazi da je neosnovan prigovor revidentu o nenadležnosti suda kao i neblagovremenosti podnesene tužbe, što pravilno i detaljno obrazlaže i prvostepeni sud na strani 32. i 33. svoje odluke.

Prema članu 13. stav 4. ZZD rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. ovog zakona iznosi (3) tri godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najdalje (5) pet godina od dana učinjenja povrede. Kod kontinuirane diskriminacije rok se računa od dana posljednje učinjene radnje. Rokovi se ne računaju u slučajevima sistemske diskriminacije.

Odluka, kojom tužitelji smatraju da su diskriminisani je donesena 14.07.2022. godine, naknada štete se potražuje od počev 2022. godine, a tužba je podnesena 14.07.2023. godine, što znači da nije protekao rok od tri godine, pa potraživanje u svakom slučaju nije zastarjelo.

Revizija pravilno ukazuje da se Odlukom Vlade F BiH broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine utvrđuju radna mjesta kod kojih postoje posebni uslovi rada zbog obavljanja poslova na kojima je došlo do povećane odgovornosti za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave F BiH, kao posljedica digitalizacije procesa koji se izvršavaju putem složenih Informatičko-aplikacijskih poslova nad podacima koji se smatraju poreznom tajnom, zatim složeni informatičko-aplikacijski poslovi, kao i visina dodatka na plaću koji pripada zaposlenim koji obavljaju navedene poslove. U tački IV Odluke se navodi da visina dodatka na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi raspoređenim na radnim mjestima iz tačke II ove odluke iznosi 30% od osnovne plaće, i da na taj način nije počinjena diskriminacija prema tužiteljima.

Prema toj Odluci dodatak na plaću navedenim zaposlenicima u IT sektoru, suprotno navodima tužitelja, se ne daje samo iz razloga čuvanja poreske tajne (poresku tajnu su dužni da čuvaju svi zaposlenici poreske uprave), nego i iz razloga povećane odgovornosti za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave F BiH, kao posljedica digitalizacije procesa koji se izvršavaju putem složenih informatičko-aplikacijskih poslova nad podacima koji se smatraju poreznom tajnom, zatim složeni informatičko-aplikacijski poslovi. Prema utvrđenju nižestepeni sudova Federalno ministarstva finansija, u čijem sastavu je i Poreska uprava F BiH, je podnijelo zahtjev Vladi F BiH za hitno postupanje i djelovanje u vezi sa alarmantnom situacijom za održivost informacionog sistema Porezne uprave i odliva stručnog IT kadra, koji apel i prijedlog su prethodili donošenju navedene odluke.

Tužitelji su u postupku, sa stepenom vjerovatnoće, trebali dokazati sljedeće činjenice: a) da postoji različito postupanje; b) da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova iz člana 2. stav 1. ZZD i c) postojanje komparatora ili hipotetičkog komparatora, kao osobu ili grupu osoba koja se nalazi u sličnoj situaciji kao i tužitelji. Sa stepenom pretežne vjerovatnoće tužitelji nisu dužni dokazati diskriminatorski osnov i različito postupanje u odnosu na komparatora.

Tužena, kao navodni počinilac diskriminacije, vjerovatnost diskriminacije može pobiti na dva načina: 1. da u postupku sa stepenom sigurnosti dokaže da tužitelji nisu u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom, ili 2. da se razlika u postupanju ne zasniva na

pravno zaštićenoj osnovi već na drugim objektivnim razlozima. Ukoliko ne uspije na navedeni način pobiti vjerovatnost diskriminacije, navodni počinitelj diskriminacije mora sa stepenom sigurnosti dokazati da je različito postupanje bilo objektivno opravdana i proporcionalna mjera.

Po ocjeni ovog suda tužitelji su tokom postupka sa stepenom vjerovatnoće dokazali da postoji različito postupanje, međutim nisu dokazali sa stepenom vjerovatnoće da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova, te postojanje komparatora kao osobe ili grupe osoba koja se nalazi u istoj ili sličnoj situaciji kao i tužitelji.

Odbredbama člana 12a. Zakona o Poreznoj upravi F BiH („Službene novine F BiH“ broj: 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 29/11-odluka US, 27/12, 7/13, 71/14, 91/15 i 44/22) dato je ovlaštenje Vladi F BiH da na prijedlog Federalnog ministarstva finansija donese odluku kojom će utvrditi pravo uposlenika Porezne uprave koji rade na poslovima kod kojih postoje posebni uslovi rada, poseban dodatak u visini od 30% osnovne plaće, što znači da je diskreciono pravo Vlade F BiH da cijeni sve činjenice koje se tiču dodatka na plaću, odnosno posebne uslove rada i na osnovu tih činjenica donese Odluku, a Odluka se odnosi na zaposlene koji obavljaju specifične složene informatičko-aplikacijske poslove, na kojima je došlo do povećane odgovornosti za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave F BiH, kao posljedice digitalizacije procesa.

Dakle, suprotno navodima tužitelja obaveza čuvanja porezne tajne nije bila jedini razlog ni opravdanje za donošenje navedene Odluke, nego povećani rizik i posebna odgovornost zaposlenika, a poslove iz navedene Odluke zaposlenici u IT sektoru obavljaju pod povećanim rizicima, sa povećanom odgovornošću što predstavlja posebne uslove rada, a svakako se radi i o deficitarnim kadrovima, što prvostepeni sud pravilno utvrđuje iz prijedloga i apela Ministarstva finansija, upućenog Vladi F BiH.

Ovaj sud cijeni da razumno opravdanje i legitiman cilj opravdava različito postupanje, sve i ako se uzme da se radi o istoj ili sličnoj skupini, imajući u vidu poslove koje zaposlenici u IT sektoru obavljaju u sklopu svog radnog mjesta, što se ogleda u tome da se radi o poslovima koji zahtijevaju povećano opterećenje, angažman i odgovornost u radu, te posebnu stručnost i kompetencije, imajući u vidu da ti poslovi obuhvataju održavanje cjelokupnog hardversko softverskog poreznog sistema za područje cijele Federacije BiH, a minimalan zastoj potencijalno može uzrokovati nenadoknadivu štetu za budžete Federacije BiH, kantona, gradova, općina, pravnih i fizičkih lica.

Tužitelji se neosnovano pozivaju na Zaključak Parlamenta F BiH, koji nije potpisan ni od jednog Doma Parlamenta F BiH (njime se nalaže Vladi F BiH da utvrdi poslove u Poreznoj upravi F BiH kod kojih postoje posebni uvjeti rada i procenat posebnog dodatka za te poslove kako bi se otklonila nepravda i diskriminacija prema rukovodećim službenicima u F BiH u odnosu na druge rukovodeće službenike u institucijama i zavodima u F BiH), s obzirom da se istim posebno ne nalaže da se za poslove koje obavljaju tužitelji regulišu identični platni razredi i koeficijenti kao za poslove na radnim mjestima koje tužitelji pominju u tužbi, niti se nalaže da se poslovi na radnim mjestima koje obavljaju tužitelji odrede kao poslovi sa posebnim uslovima rada i da se za iste odredi dodatak na plaću od 30%.

Donošenjem navedenog zaključka Vlada F BiH se koristila svojim ovlaštenjem iz člana 12a. stav 2. Zakona o Poreznoj upravi F BiH i donijela Odluku o posebnim uslovima rada i dodatka na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH V. broj: 1067/22 od 14. 07. 2022. godine,

a samo činjenica da druga radna mjesta, odnosno radna mjesta tužitelja, nisu obuhvaćena tom odlukom ne može, samo zbog toga, značiti da su isti predmetom diskriminacije.

Da bi došlo do prebacivanja tereta dokazivanja sa tužitelja na tuženu prema odredbama člana 15. stav 1. ZZD tužitelji trebaju učiniti vjerovatnim, odnosno dokazati *prima facie* diskriminaciju (na prvi pogled) u okviru istih grupa kojim pripadaju, a tužitelji to nisu učinili, pogotovo nisu učinili vjerovatnim, ni dokazali *prima facie* diskriminaciju u okviru istih grupa kojim pripadaju uzrokovanu propisima.

Tužitelji su u tužbi ukazali na različita radna mjesta u Poreznoj upravi F BiH i u drugim federalnim organima i institucijama i na različite platne razrede i koeficijente za određivanje visina plaća za različita radna mjesta sa različitim nazivima što se nikako ne može smatrati diskriminacijom i nejednakim postupanjem prema tužiteljima jer određivanje različitih platnih razreda i koeficijenata za određivanje visina plaća za različita radna mjesta i poslove u Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti F BiH i određivanje dodatka na plaću u Zakonu i u Odluci o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH nije zasnovano ni na kakvom zabranjenom osnovu (individualna svojstva kao što su rasa, boje kože, jezik, vjera i sl. ili druga okolnost) u odnosu na tužitelje i u okviru grupa kojim pripadaju.

Ovaj sud ne nalazi da postoji diskriminacija, niti nejednako postupanje prema tužiteljima u okviru istih grupa kojima tužitelji pripadaju ni po osnovu nekog od individualnih svojstava (rasa, boja kože, jezik, vjera i sl.), a ni po nekom drugom osnovu i okolnosti prema definiciji iz člana 2. stav 1. ZZD, a regulativa iz člana 20. i iz ostalih članova Zakona o plaćama i naknadama u organima Vlasti F BiH i Odluka o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH nisu od strane Ustavnog suda BiH ocijenjeni kao neustavni, niti da su suprotni ratifikovanim međunarodnim konvencijama i propisima, ni kao diskriminatorski, odnosno tužena je dokazala da je za određivanje navedenog dodatka za zaposlenike IT sektora imala objektivno i razumno opravdan i legitiman cilj.

Dakle, utvrđeno različito postupanje tužitelja, u smislu određivanja različitih platnih razreda i koeficijenata rukovodećih državnih službenika u Poreznoj upravi F BiH, u odnosu na ostale rukovodeće državne službenike i ostale državne službenike, nije bilo uslovljeno zabranjenim osnovom, odnosno navedeno je imalo legitiman cilj. Tužitelji nisu dokazali sa stepenom vjerovatnosti da su navedeni rukovodeći državni službenici i odgovarajući komparatori, a s druge strane tužena je dokazala da komparatori nisu odgovarajući jer se ne radi o istim i sličnim poslovima, a samo definisanje zaposlenika navedenih kategorija rukovodećim državnim službenicima, u smislu Zakona o državnoj službi i Zakona o organizaciji uprave, ne stvara iste ili slične okolnosti, a tužena je dokazala da je imala legitiman cilj kod različitog postupanja.

S obzirom da tužitelji nisu diskriminirani, posljedično tome, sud je odbio i zahtjev da im tužena naknadi štetu, koja se odnosi na razliku plaće koju su tužitelji dobili i plaće koju bi dobili da im je bio određen dodatak na plaću od 30% u utuženom periodu, s obzirom da postupanjem tužene, odnosno njenim propuštanjem, nije došlo do diskriminacije tužitelja, koja je za posljedicu imala nastupanje štete u utuženom iznosu.

Nema uticaja na rješenje ove pravne stvari ni presuda ovog suda broj: 43 0 P 188930 22 Rev od 06.12.2022. godine, na koju poziva drugostepeni sud. Ovo iz razloga što se u toj presudi radi o drugačijem činjeničnom utvrđenju na temelju kojeg je sud zaključio da tužena nije sa stepenom sigurnosti dokazala da tužitelji nisu u uporedivoj situaciji sa svojim komparatorom,

niti da se razlika ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi niti da je različito postupanje bilo objektivna i proporcionalna mjera, na osnovu čega je u toj odluci zaključeno da je tužena donošenjem spornog podzakonskog akta počinila direktnu diskriminaciju prema tužiteljima.

Nasuprot tome, u ovom predmetu tužena je dokazala da tužitelji nisu u sličnoj ni uporedivoj situaciji sa svojim komparatorom, da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi nego na drugim objektivnim razlozima, te da je različito postupanje bilo objektivna i proporcionalna mjera, zbog čega ovaj sud smatra da donošenjem Odluke Vlade F BiH od 14.07.2022. godine nije učinjena diskriminacija prema tužiteljima.

Slijedom izloženog, valjalo je primjenom člana 250. stav 1. ZPP, odlučiti kao u stavu 1. izreke ove presude.

Primjenom člana 395., 397. stav 2., u vezi člana 386. stav 1. ZPP, obavezani su tužitelji da tuženoj solidarno naknade troškove sastava revizije u iznosu od 1620,00 KM, jer je tužena uspjela sa podnesenom revizijom (stav 2. izreke).

Predsjednica vijeća
Marijana Omerčaušević, s.r.